

KULTTUURIVAKKA

Toivakan kunnan kulttuuriohjelma 2026-2029

TOIVAKKA

Elämisen elementit.

Toivakan kulttuuriohjelma 2026–2029

Toivakan kulttuuriohjelma linjaa kunnan kulttuuritoiminnan tavoitteet, painopisteet ja kehittämistoimenpiteet vuosille 2026–2029. Ohjelman tarkoituksena on vahvistaa kulttuurin asemaa osana kuntalaisten hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja kunnan elinvoimaa sekä tukea monipuolisten kulttuuripalveluiden ja -mahdollisuuksien saatavuutta. Kulttuuriohjelma toimii kulttuuritoiminnan suunnittelun, kehittämisen ja päätöksenteon tukena.

Valmistelu:

Toivakan kunta / kulttuuripalvelut 2026

Yhteistyössä Toivakan kunnan muiden palvelualueiden, yhdistysten, kulttuuritoimijoiden, kuntalaisten ja muiden sidosryhmien kanssa.

TOIVAKKA

Elämisen elementit.

SISÄLTÖ

Toivakan kunnan kulttuuriohjelma 2026-2029

- Johdanto
- Kunnan kulttuuritoimintaa ohjaava lainsäädäntö
- Kulttuuriohjelma kytkeytyy kuntastrategiaan
- Kulttuuri kuntalaisten hyvinvoinnin edistäjänä
- Kulttuuri elinvoiman ja elämysten lähteenä
- Toivakka kulttuurin toimintaympäristönä
- Toivakan kulttuuriperintökohteet
- Kulttuuriohjelman toteutumisen seuranta ja arviointi

LIITE 1

KulttuuriVakka - Vapaa-ajan kulttuurielämyksiä kuntalaisille vauvasta vaariin

- Lasten ja lapsiperheiden KulttuuriVakka
- Nuorisotyön KulttuuriVakka
- Aikuisten KulttuuriVakka
- Ikääntyneiden ja erityisryhmien KulttuuriVakka

LIITE 2

KulttuuriVakka - Toivakan varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen kulttuurikasvatussuunnitelma

- Johdanto KulttuuriVakka-kulttuurikasvatussuunnitelmaan
- Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen KulttuuriVakka
- Perusopetuksen KulttuuriVakka 1.-2.-luokka
- Perusopetuksen KulttuuriVakka 3.-4.-luokka
- Perusopetuksen KulttuuriVakka 5.-6.-luokka
- Perusopetuksen KulttuuriVakka 7.-9.-luokka

JOHDANTO

Kulttuuri on kunnan elinvoiman, yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin perusta. Se rikastaa arkea, vahvistaa identiteettiä ja luo tilaa kohtaamisille, luovuudelle, osallisuudelle sekä arjen ja juhlan yhteiselle kokemiselle. Kulttuuri tuo näkyväksi sen, keitä olemme ja mihin kuulumme.

Myös kunnalla on velvollisuuksia paikallista kulttuuria kohtaan. Kunnan tehtävä on kannatella kulttuuria. Kunta luo edellytykset kulttuurin syntymiselle, säilymiselle ja uudistumiselle – tukemalla tekijöitä, vaalimalla kulttuuriperintöä ja mahdollistamalla monipuolisen kulttuuritoiminnan kaikille kuntalaisille.

Tämä kulttuuriohjelma linjaa, millaisin toimin kunta tukee ja tuo kulttuuria kuntalaisten ulottuville seuraavien vuosien aikana. Kulttuuriohjelma on koottu kunnan työntekijöitä, hyvinvointityöryhmää, yhdistyksiä ja yhteisöjä haastatellen ja kuunnellen sekä kuntalaiskyselyssä esiin nousseet toiveet ja Toivakan paikalliset erityispiirteet huomioiden.

KUNNAN KULTTUURITOIMINTAA OHJAAVA LAINSÄÄDÄNTÖ

Kuntien kulttuuritoimintaa ohjaa laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019), jonka tavoitteena on edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta, asukkaiden osallisuutta sekä kulttuurin ja taiteen hyvinvointivaikutuksia. Laki korostaa kunnan vastuuta luoda edellytyksiä ammattimaiselle ja harrastuspohjaiselle kulttuuritoiminnalle sekä yhteistyölle eri toimijoiden kanssa. Toivakan kulttuuriohjelma perustuu lain tavoitteisiin ja linjaa kunnan kulttuuritoiminnan kehittämistä paikallisista lähtökohdista käsin.

Laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019) 3 § Kunnan tehtävät

- 1) edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä*
- 2) luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle*
- 3) edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa*
- 4) tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen*
- 5) edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa*
- 6) edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa*
- 7) edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia.*

Lähde: Finlex 166/2019

KULTTUURISUUNNITELMA KYTKEYTYY KUNTASTRATEGIAAN

Toivakan kuntastrategian visiona on: "Yhdessä toimiva Toivakka tuntuu kodilta". Kulttuuri tukee vision toteutumista luomalla merkityksellisiä kohtaamisia, vahvistamalla yhteisöllisyyttä ja paikallisidentiteettiä ja tarjoamalla kuntalaisille mahdollisuuksia osallistua, vaikuttaa ja toimia yhdessä. Kulttuuri tekee näkyväksi kunnan historiaa, nykyisyyttä ja tulevaisuutta sekä rakentaa kokemusta yhteisestä kotikunnasta.

Kulttuuritoiminta toteuttaa kuntastrategian arvoja käytännössä. Se tarjoaa mahdollisuuksia oppimiseen, luovuuteen ja uuden kokeilemiseen sekä vahvistaa yhteisöllisyyttä yli ikä- ja toimialarajojen. Kulttuuri luo tilaa avoimelle vuorovaikutukselle ja kuntalaisten omalle aktiivisuudelle, jotka ovat elinvoimaisen ja osallistuvan kunnan perusta.

Toimenpiteet:

- Huomioidaan kulttuurin näkökulma kunnan strategisessa suunnittelussa, kehittämisessä ja päätöksenteossa.
- Vahvistetaan kulttuurin asemaa kunnan eri palveluiden, yhdistysten, yritysten ja yhteisöjen yhteisenä toimintakenttänä.
- Tuetaan kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia kulttuurin suunnitteluun, toteuttamiseen ja kehittämiseen.
- Edistetään poikkihallinnollista yhteistyötä, jossa kulttuuri kytkeytyy hyvinvoinnin, elinvoiman, kasvatuksen ja toimintoihin.
- Vaalitaan paikallista identiteettiä, kulttuuriperintöä ja omaleimaisuutta osana Toivakan kestäväää kehittämistä.

KULTTUURI KUNTALAISTEN HYVINVOINNIN EDISTÄJÄNÄ

Monipuolinen kulttuuritoiminta kunnassa edistää kuntalaisten hyvinvointia tarjoamalla osallistavia ja elämyksellisiä kokemuksia kaikille ikäryhmille.

Kulttuurilla on tutkitusti useita terveyttä ja hyvinvointia edistäviä vaikutuksia. Se tukee mielen hyvinvointia tuottamalla elämyksiä, kohtaamisia sekä mahdollisuuksia luovaan ilmaisuun ja yhdessä tekemiseen. Erilaiset tapahtumat saavat ihmisiä liikkeelle ja kulttuuriharrastukset tuottavat iloa. Kunnan järjestämä kulttuuritoiminta vahvistaa osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja kuulluksi tulemisen kokemusta, kun kuntalaiset pääsevät vaikuttamaan tapahtumien sisältöön ja kohtaamaan toisiaan.

Näin kulttuuritoiminta kytkeytyy luonnollisesti kunnan hyvinvointisuunnitelman keskeisiin tavoitteisiin, joita ovat mielen hyvinvoinnin tukeminen, liikunnallisen elämäntavan edistäminen sekä osallisuuden ja kuulemisen turvaaminen.

Toimenpiteet:

- Tuodaan kulttuuripalveluja saavutettaviksi ja lähelle kuntalaisia esimerkiksi kirjastoon, kouluihin ja kylätaloille.
- Tarjotaan eri ikäisille mahdollisuuksia osallistua musiikki-, taide- ja kulttuuriharrastuksiin kohtuullisin kustannuksin.
- Hyödynnetään kulttuuria osana ennaltaehkäisevää hyvinvointityötä.
- Tuetaan kuntalaisten osallisuutta ottamalla vapaaehtoisia kuntalaisia mukaan tapahtumien suunnitteluun ja toteutukseen.
- Kehitetään kulttuurin ja liikkumisen yhdistäviä toimintoja, kuten kulttuurikävelyjä ja -kierroksia.
- Rakennetaan yhteistyötä lähikuntien ja muiden toimijoiden kanssa kulttuuri-osallistumismahdollisuuksien kehittämiseksi.

KULTTUURI TUOTTAA ELÄMYKSIÄ JA ELINVOIMAA

Eläväinen kulttuurikenttä tuottaa kunnalle elinvoimaa ja rikastuttaa kuntalaisten arkea. Monipuolinen kulttuuritarjonta on kunnan vetovoima- ja pitovoimatekijä.

Kulttuuri tuottaa kuntalaisille sosiaalista pääomaa luomalla yhteisöllisiä kohtaamisia ja osallistumisen mahdollisuuksia kuntalaisille. Samalla kulttuuri tukee taloudellista pääomaa, sillä ihmisten liikkuminen tapahtumiin ja kulttuuritoimintaan tuottavat hyötyjä myös paikallisille yrittäjille ja matkailulle. Kulttuuritoiminnan sivutuotteena syntyy usein innovaatiota ja näkökulmia, jotka rikastuttavat yhteisöä ja tukevat kunnan kehitystä. Toiminta vahvistaa paikallisidentiteettiä tukien samalla kunnan elinvoimaa ja vahvistaen yhteisön resilienssiä.

Toimenpiteet:

- Tuetaan paikallisia tapahtumia, festivaaleja ja kulttuurituotantoja, jotka lisäävät kunnan näkyvyyttä ja houkuttelevuutta esim. avustuksilla, kumppanuuksilla tai markkinointiyhteistyöllä.
- Tuetaan paikallisten yhdistysten, taiteilijoiden ja yhteisöjen yhteistyötä kulttuuritoiminnan järjestämisessä.
- Hyödynnetään paikallista kulttuuria ja luontoa osana kunnan vetovoima- ja brändityötä nostamalla esiin paikallista osaamista, historiaa ja omaleimaisuutta.
- Kehitetään kulttuuritoimintaa, -kohteita ja -reittejä rakentaen yhteistyötä alueen yrittäjien ja yhdistysten kanssa.
- Haetaan aktiivisesti hankerahoitusta kulttuurin, matkailun ja luovien alojen kehittämiseen yhdessä alueellisten toimijoiden kanssa.

TOIVAKKA KULTTUURIN TOIMINTAYMPÄRISTÖNÄ

Toivakan alue tarjoaa vireän ja monipuolisen toimintaympäristön, jossa yhdistyvät sekä perinteet että nykyaikaiset harrastusmahdollisuudet.

Kunnan kirjasto toimii kulttuurin keskuksena, tarjoten kohtaamisia, oppimisen mahdollisuuksia ja elävää kulttuuria kaikille ikäryhmille. Puulan seutuopisto rikastuttaa kuntalaisten arkea monipuolisilla kulttuuriharrastuksilla ja kursseilla. Pellervo Lukumiehen taide tuo paikalliseen kulttuuriin omaleimaisen visuaalisen äänen. Toivakan Kamarimusiikkifestivaali tarjoilee korkeatasoista musiikkia ja elämyksiä sekä asukkaille että vierailijoille. Kunnan kulttuuriympäristöä täydentää runsas luonnonperintö, joka tarjoaa inspiroivan kehysten taiteelle, musiikille ja yhteisölliselle toiminnalle.

Toimenpiteet:

- Kehitetään kirjastoa aktiivisena kulttuurin, oppimisen ja kohtaamisten keskuksena.
- Tuodaan esiin Toivakan paikallista historiaa, taidetta, kulttuuriympäristöjä ja kulttuuritoimijoita kunnan viestinnässä ja tapahtumissa.
- Otetaan Pellervo Lukumiehen taide vahvemmin osaksi kunnan kulttuuri-identiteettiä ja näkyvyyttä.
- Kehitetään kulttuuri- ja luontomatkailua yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa.
- Tuetaan Toivakan Kamarimusiikkifestivaalin, Toivakkafestin ja muiden tapahtumien kehittymistä kunnan vetovoimatekijöinä.

TOIVAKAN KULTTUURIPERINTÖKOHTEET

Toivakan kulttuuriperintökohteet ovat paikallisesti merkittäviä luonto- ja kulttuurikohteita, jotka ilmentävät kunnan historiaa, ympäristöä ja identiteettiä. Kulttuuriperintökohteet kertovat Toivakan menneisyydestä ja alueen kehityksestä sekä vahvistavat asukkaiden yhteyttä omaan kotiseutuunsa. Niiden vaaliminen tukee kulttuuriympäristön monimuotoisuutta, lisää tietoa paikallisesta historiasta ja luo mahdollisuuksia sukupolvien väliselle tiedon siirtymiselle.

Kunta tukee osaltaan sitä, että Toivakan kulttuuriperintökohteet tunnistetaan ja ne näkyvät ja säilyvät – ja että kohteita voidaan käyttää oppimiseen, virkistykseen ja yhteisen paikallisidentiteetin rakentamiseen.

● = kulttuurikohde

● = luontokohde

● Pellervo Lukumiehen maalaukset Toivakan kirkossa

● Pellervo Lukumies -kierros Toivakassa

● Perinnepolku

● Ruuhimäen kylätalo

● Nisulan kylätalo

● Huikon kylätalo

● ● Viisarimäen ja Rutalahden laaksomaisema, “Baijerin laakso”,
valtakunnallisesti arvokas maisema-alue

● Mämminiemi

● Elisabethin metsä

● Rappukallio ja Suomen sisäjärvien syvin kohta Päijänteessä

● Suomen suurin mänty

● Luontopolut

Karttalinkki (päivittyy myöhemmin)

KULTTUURIOHJELMAN TOTEUTUMISEN SEURANTA JA ARVIOINTI

Kulttuuriohjelman toteutumista seurataan säännöllisesti osana kunnan hyvinvoinnin ja kulttuuritoiminnan arviointia. Seurannan tarkoituksena on arvioida ohjelman tavoitteiden toteutumista, tunnistaa kehittämiskohteita sekä tuottaa tietoa päätöksenteon tueksi.

Seuranta toteutetaan seuraavilla tavoilla:

- Kulttuuripalvelut seuraa ja raportoi vuosittain toteutuneet tapahtumat, osallistujamäärät, hankkeet, yhteistyömuodot ja muut toimenpiteet.
- Kulttuuripalvelut seuraa ja raportoi vuosittain kulttuurikasvatussuunnitelman toteutuneet sisällöt.
- Kulttuuriohjelman tavoitteiden toteutumista tarkastellaan osana kunnan hyvinvointisuunnitelmien tavoitteiden seurantaan hyvinvointiraportoinnin ja laajan hyvinvointikertomuksen yhteydessä.
- Kuntalaisilta, yhdistyksiltä, kulttuuritoimijoilta sekä yhteistyökumppaneilta kerätään palautetta kulttuuripalveluista kuntalaiskyselyn, tapahtumapalautteiden ja muun palautteenkeruun yhteydessä. Palautetta hyödynnetään toiminnan kehittämisessä ja tulevien toimenpiteiden suunnittelussa.
- Sivistys- ja hyvinvointilautakunta käsittelee ja arvioi kulttuuriohjelman toteutumista vähintään kerran valtuustokauden aikana. Arvioinnin perusteella päätetään ohjelman päivittämisestä ja uusista kehittämistoimenpiteistä.

TOIVAKKA

Elämisen elementit.

KULTTUURIVAKKA

VAPAA-AJAN KULTTUURIELÄMYKSIÄ
KUNTALAISILLE VAUVASTA VAARIIN

TOIVAKKA

Elämisen elementit.

LASTEN & LAPSIPERHEIDEN KULTTUURIVAKKA

Lasten ja lapsiperheiden Kulttuurivakka kokoaa yhteen Toivakan lapsille ja lapsiperheille suunnattua kulttuuritoimintaa ja osallistumisen mahdollisuuksia. Sen tavoitteena on tarjota matalan kynnyksen elämyksiä, harrastamisen paikkoja ja yhteisiä kulttuurikokemuksia, jotka tukevat lasten, perheiden ja yhteisön hyvinvointia, osallisuutta ja yhdessäoloa. Kulttuurivakan sisällöt rakentuvat saavutettavuuden, yhdenvertaisuuden ja paikallisuuden pohjalta, tarjoten mahdollisuuksia kohdata taidetta, kulttuuria ja omaa lähiympäristöä monipuolisesti arjessa ja juhlassa.

Tavoite	Toteutustapa	Toiminnan järjestäjä
Laadukkaat, yhdenvertaiset ja esteettömät kirjastopalvelut lukutaidon ja lukemisharrastuksen tukena.	Lasten kirjastopalvelut Koululaisille turvallinen tila viettää aikaa koulun jälkeen	Kirjasto
Monipuoliset mahdollisuudet osallistua kohtuuhintaiseen taide- ja kulttuuriharrastustoimintaan.	Taiteen perusopetus: Taidekoulu ja Musiikkikoulu Puulan seutuopiston harrastustarjonta Harrastamisen Suomen mallin kerhotoiminta	Puulan seutuopisto Puulan seutuopisto Vapaa-aikapalvelut
Saavutettavat kulttuuritapahtumat yhteisöllisyyden, elämyksellisyyden, perinteiden ja kulttuurisen osallisuuden vahvistajina.	Tapahtumat Teemaviikot Junnukino kirjastolla	Kulttuuripalvelut, kirjasto ja muut yhteistyökumppanit
Yhteistyö kuntien ja kulttuuritoimijoiden kanssa kulttuuripalveluiden monipuolistamiseksi ja saavutettavuuden lisäämiseksi.	Yhteiset kulttuurivieraat lähikuntien kanssa.	Kulttuuripalvelut yhteistyössä lähikuntien kanssa

TOIVAKKA

NUORTEN KULTTUURIVAKKA

Nuorten Kulttuurivakka kokoaa yhteen Toivakan nuorille suunnattua kulttuuritoimintaa, harrastusmahdollisuuksia ja osallistumisen paikkoja. Sen tavoitteena on tarjota nuorille matalan kynnyksen mahdollisuuksia kohdata taidetta ja kulttuuria, kokeilla omaa luovaa tekemistä sekä osallistua yhteiseen toimintaan omista kiinnostuksenkohteistaan käsin. Kulttuurivakan sisällöt tukevat nuorten hyvinvointia, osallisuutta, itseilmaisua ja yhteisöllisyyttä sekä vahvistavat yhteyttä paikalliseen kulttuuriin ja ympäröivään maailmaan.

Tavoite	Toteutustapa	Toiminnan järjestäjä
Laadukkaat, yhdenvertaiset ja esteettömät kirjastopalvelut lukutaidon ja lukemisharrastuksen tukena.	Nuorisotilan kirjastokortti ja monipuolisen, nuoria kiinnostavan lukemiston tarjonta nuorisotilalla	Kirjasto ja nuorisopalvelut
Monipuoliset mahdollisuudet osallistua kohtuuhintaiseen taide- ja kulttuuriharrastustoimintaan.	Taiteen perusopetus: Taidekoulu ja Musiikkikoulu Puulan seutuopiston kurssitarjonta Harrastamisen Suomen mallin kerhotoiminta	Puulan seutuopisto Puulan seutuopisto Vapaa-aikapalvelut
Saavutettavat kulttuuritapahtumat yhteisöllisyyden, elämyksellisyyden, perinteiden ja kulttuurisen osallisuuden vahvistajina.	Tapahtumat Teemaviikot Kulttuurisen nuorisotyön illat nuorisotilalla 4 x vuodessa	Nuorisopalvelut yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa
Yhteistyö kuntien ja kulttuuritoimijoiden kanssa kulttuuripalveluiden monipuolistamiseksi ja saavutettavuuden lisäämiseksi.	Kulttuuriretki toiseen kuntaan tai kaupunkiin kerran vuodessa.	Nuorisopalvelut yhteistyössä lähikuntien kanssa

TOIVAKKA

AIKUISTEN KULTTUURIVAKKA

Työikäisten Kulttuurivakka kokoaa yhteen Toivakan aikuisille suunnattua kulttuuritoimintaa, harrastusmahdollisuuksia ja yhteisöllisiä kohtaamisia. Sen tavoitteena on tarjota mahdollisuuksia osallistua kulttuuriin, oppia uutta, harrastaa sekä kohdata muita kuntalaisia taiteen ja kulttuurin äärellä. Kulttuurivakan sisällöt tukevat hyvinvointia, osallisuutta, elinikäistä oppimista ja yhteisöllisyyttä sekä vahvistavat yhteyttä paikalliseen kulttuurielämään ja ympäröivään kulttuuritarjontaan.

Tavoite	Toteutustapa	Toiminnan järjestäjä
Laadukkaat, yhdenvertaiset ja esteettömät kirjastopalvelut lukutaidon ja lukemisharrastuksen tukena.	Aikuisten lukupiiri kerran kuukaudessa Kirjailijavierailut Kohtaamisia kirjastossa -kuntalaisillat eri aiheista	Kirjasto yhteistyössä äidinkielen ja kirjallisuuden opettajan kanssa Kirjasto Kirjasto yhteistyössä hyvinvointipalvelujen ja muiden toimijoiden kanssa
Monipuoliset mahdollisuudet osallistua kohtuuhintaiseen taide- ja kulttuuriharrastustoimintaan.	Puulan seutuopiston kurssitarjonta	Puulan seutuopisto
Saavutettavat kulttuuritapahtumat yhteisöllisyyden, elämyksellisyyden, perinteiden ja kulttuurisen osallisuuden vahvistajina.	Tapahtumat Teemaviikot Kulttuuripiknik kirjastolla -tapahtumat 4 x vuodessa	Kulttuuripalvelut, hyvinvointipalvelut ja kirjasto yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa
Yhteistyö kuntien ja kulttuuritoimijoiden kanssa kulttuuripalveluiden monipuolistamiseksi ja saavutettavuuden lisäämiseksi.	Yhteiset kulttuurivieraat / klulttuurivierailut lähikuntien kanssa. Tapahtumat kylillä	Kulttuuripalvelut yhteistyössä lähikuntien kanssa Vapaa-aikapalvelut ja hyvinvointipalvelut yhteistyössä kyläyhdistysten kanssa

TOIVAKKA

IKÄÄNTYNEIDEN JA ERITYISRYHMIEN KULTTUURIVAKKA

Ikääntyneiden ja erityisryhmien Kulttuurivakka kokoaa yhteen Toivakan ikääntyneille ja erityisryhmille suunnattua kulttuuritoimintaa, harrastusmahdollisuuksia ja yhteisöllisiä kohtaamisia. Sen tavoitteena on tarjota yhdenvertaisia, saavutettavia ja mahdollisimman esteettömiä mahdollisuuksia osallistua kulttuuriin, kokea elämyksiä, oppia uutta ja kohdata muita taiteen ja kulttuurin äärellä. Kulttuurivakan sisällöt tukevat hyvinvointia, osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja kulttuurista yhdenvertaisuutta sekä vahvistavat jokaisen mahdollisuutta osallistua kulttuurielämään omista lähtökohdistaan, toimintakyvystään ja elämäntilanteestaan riippumatta.

Tavoite	Toteutustapa	Toiminnan järjestäjä
Laadukkaat, yhdenvertaiset ja esteettömät kirjastopalvelut lukutaidon ja lukemisharrastuksen tukena.	Celia-kirjaston palveluihin opastaminen Kirjaston kotipalvelutoiminta Kirjailijavierailut Kohtaamisia kirjastossa -kuntalaisillat eri aiheista Ikis-luennot	Kirjasto Kirjasto yhteistyössä asiakkaan tukihenkilön kanssa Kirjasto Kirjasto yhteistyössä hyvinvointipalveluiden ja Puulan seutuopiston kanssa
Monipuoliset mahdollisuudet osallistua kohtuuhintaiseen taide- ja kulttuuriharrastustoimintaan.	Puulan seutuopiston kurssitarjonta	Puulan seutuopisto
Saavutettavat kulttuuritapahtumat yhteisöllisyyden, elämyksellisyyden, perinteiden ja kulttuurisen osallisuuden vahvistajina.	Tapahtumat Teemaviikot Senioripäivät Kulttuuripiknik kirjastolla -tapahtumat 4 x vuodessa	Kulttuuripalvelut, hyvinvointipalvelut ja kirjasto yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa
Yhteistyö kuntien ja kulttuuritoimijoiden kanssa kulttuuripalveluiden monipuolistamiseksi ja saavutettavuuden lisäämiseksi.	Yhteiset kulttuurivieraat / kulttuurivierailut lähikuntien kanssa. Tapahtumat kylillä	Kulttuuripalvelut yhteistyössä lähikuntien kanssa Vapaa-aikapalvelut ja hyvinvointipalvelut yhteistyössä kyläyhdistysten kanssa

TOIVAKKA

A watercolor illustration of a brown branch with three heart-shaped leaves in shades of orange and brown. The leaves are detailed with veins. The background is a light, textured beige.

TOIVAKKA

Elämisen elementit.

TOIVAKAN VARHAISKASVATUKSEN,
ESI- JA PERUSOPETUKSEN
KULTTUURIVAKKA-
KULTTUURIKASVATUSSUUNNITELMA

TOIVAKKA

Elämisen elementit.

JOHDANTO

KULTTUURIVAKKA- KULTTUURIKASVATUSSUUNNITELMAAN

Kulttuurivakka-kulttuurikasvatussuunnitelma kokoaa yhteen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen kulttuurikasvatuksen tavoitteet, sisällöt ja käytännöt. Sen tarkoituksena on varmistaa, että jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus kohdata taidetta ja kulttuuria, osallistua siihen sekä rakentaa omaa suhdettaan kulttuuriin osana kasvuaan ja oppimistaan. Kulttuurikasvatussuunnitelman sisällöt ovat varhaiskasvatussuunnitelman sekä esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman tavoitteiden pohjalta rakennettuja. Sisältöjä toteutetaan yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Kulttuurivakan sisällöt täydentävät varhaiskasvatuksen ja koulun kulttuurikasvatustoimintaa, johon kuuluu lukuvuoden aikana toteutettavia vuodenvierailuihin liittyviä tapahtumia ja juhlia, oppiainesisältöjä, vierailuja ja yhteistyöprojekteja.

Kulttuurikasvatuksen tavoitteena on tarjota elämyksiä, kokemuksia ja oppimisen mahdollisuuksia taiteen, kulttuuriperinnön ja oman kulttuuriympäristön äärellä. Se tukee lasten ja nuorten luovuutta, itseilmaisua, monilukutaitoa, osallisuutta ja yhdessä toimimisen taitoja sekä vahvistaa kulttuurista osaamista, identiteettiä ja yhteisöön kuulumisen kokemusta. Samalla kulttuurikasvatus lisää ymmärrystä omasta lähiympäristöstä, paikallisesta kulttuurista sekä kulttuurien moninaisuudesta.

Suunnitelmallinen kulttuurikasvatus tekee taiteesta ja kulttuurista luontevan osan arkea, oppimista ja hyvinvointia. Se rakentaa yhteyttä omaan kotiseutuun ja kulttuuriperintöön sekä avaa näkökulmia ympäröivään maailmaan – vahvistaen lasten ja nuorten mahdollisuuksia kasvaa aktiivisiksi kulttuurin kokijoiksi, tulkitsijoiksi ja tekijöiksi.

Kulttuurivakka-kulttuurikasvatussuunnitelma on laadittu lukuvuoden 2025–2026 aikana yhteistyössä kunnan kulttuuri-, kasvatusta- ja opetustoimijoiden kanssa. Suunnitelman sisältöjen toteutus käynnistyy syksyllä 2026 osana varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen toimintaa. Kulttuurikasvatussuunnitelmaa arvioidaan ja päivitetään säännöllisesti, jotta sen sisällöt säilyvät ajankohtaisina ja vastaavat lasten ja nuorten tarpeita sekä paikallisen kulttuurikasvatuksen tavoitteita.

Työryhmä:

Ulla-Mari Kirvesoja, luokanopettaja

Susanna Kuivalainen, päiväkodin johtaja

Päivi Minkkinen, luokanopettaja

Sirpa Orell-Pohjola, rehtori-sivistysjohtaja, kirjaston johtaja

Maiju Rantanen, nuoris- ja vapaa-aikasuunnittelija, Kulttuuriaitta-yhdyshenkilö

Sinitta Sjöblom, varhaiskasvatuksen erityisopettaja, apulaisjohtaja

Matilda Tuovinen, musiikin aineenopettaja

Anne Vihinen, kirjastonhoitaja

VARHAISKASVATUKSEN JA ESIOPETUKSEN KULTTUURIVAKKA 0-6-V.

Teema: Uusia elämyksiä ja kohtaamisia

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kulttuurikasvatuksen tavoitteena on tarjota lapsille elämyksiä, kokemuksia ja mahdollisuuksia tutustua monipuolisesti taiteeseen, kulttuuriin ja omaan kulttuuriympäristöönsä. Kulttuurikasvatus tukee lasten luovuutta, mielikuvitusta, itseilmaisua ja yhdessä toimimisen taitoja sekä vahvistaa osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemuksia. Toivakan varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti taide ja kulttuuri ovat tärkeä osa lapsen identiteetin rakentumista, ja niihin tutustutaan moniaistisesti leikin, kokemisen, tekemisen kautta.

Tavoite	Toteutustapa	Toiminnan järjestäjä
Herätetään kiinnostus tarinoihin, lukemiseen ja mielikuvitteluun	Lukuliikahdus-monilukutaitosuunnitelma - viskareiden opastettu kirjastokäynti, kirjapaketit ja lasten töiden näyttely - eskareiden kirjastovierailu, oman kirjan lainaaminen	Kirjasto
Tehdään ja koetaan taidetta, opitaan luovuutta, keskittymistä, itseilmaisua ja yhdessä toimimista	Kulttuuriaitan taidepajat vuosittain Lapsen oikeuksien viikon tapahtuma (konsertti, teatteri tai muu esitys)	Kulttuuri-palvelut
Koetaan sukupolvien välisiä kohtaamisia, opitaan kunnioitusta ja erilaisuuden kohtaamista.	Yhteistyö Soivakan ja päivätoiminnan kanssa (lauluja, pelejä, satuja, leikkiä ulkona/sisällä) Päiväkotimummot ja -papat -toiminta	Varhaiskasvatus, Soivakka, päivätoiminta

PERUSOPETUKSEN KULTTUURIVAKKA 1.-2.-LK

Teema: Kotiseudun aarteet

1.-2.-luokkien opetussuunnitelma ohjaa vahvistamaan erityisesti yhdessä toimimisen taitoja, lähiyhteisön kulttuurisen monimuotoisuuden tunnistamista ja arvostamista sekä luonnossa liikkumista ja luontosuhteen syventämistä osana kestävä elämäntapaa. 1.-2.-luokkien kulttuurikasvatuksessa painottuvat oman lähiympäristön, luonnon, kotiseudun ja kulttuuriperinnön tutkiminen ja kokeminen. Toiminnan kautta oppilaita ohjataan havainnoimaan ympäristöään, tutustumaan paikalliseen historiaan sekä rakentamaan ymmärrystä omasta kulttuurisesta identiteetistään ja yhteisöstään sekä kiinnittymään niihin.

Tavoite	Toteutustapa	Toiminnan järjestäjä
Tuetaan kiinnostusta lukemiseen ja kirjaston käyttöön sekä harjoitellaan kirjojen etsimistä ja oman luettavan valintaa.	Lukuliikahdus-monilukutaitosuunnitelma 1. lk opastettu kirjastoon tutustuminen 2. lk Itsenäinen kirjastossa käynti pareittain ja oman kirjan valinta	Kirjasto
Opitaan liikkumaan lähiympäristössä sekä tunnistamaan ja arvostamaan oman kotiseudun kulttuuriympäristöä, ymmärtämään sen historiaa ja merkitystä	1. lk - Vierailu kotiseutumuseossa ja Wanhan Pappilan ympäristössä - Metsäsalapoliisit -metsäpäivä 2. lk - Elämyskierros perinnepolulla ja perinnetyöpajat	Pitäjäseura 4H Kulttuuripalvelut ja 4H
Saadaan taidekokemuksia	Lapsen oikeuksien viikon tapahtuma vuosittain (konsertti, teatteri tai muu esitys).	Kulttuuripalvelut

PERUSOPETUKSEN KULTTUURIVAKKA 3.-4.-LK

Teema: Visuaaliset taiteet

3.-4.-luokkien kulttuurikasvatuksessa painottuvat visuaalisen taiteen kokeminen, tekeminen ja tulkinta sekä omaan kulttuuriympäristöön tutustuminen. Opetussuunnitelman mukaisesti oppilaita ohjataan havainnoimaan ja tulkitsemaan visuaalista kulttuuria omassa arjessaan ja ympäristössään sekä ilmaisemaan ajatuksiaan ja kokemuksiaan kuvallisen työskentelyn keinoin.

Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia tutustua paikalliseen taiteeseen ja taiteilijuuteen sekä harjoitella omaa taiteellista ilmaisua. Taiteen tekeminen ja kokeminen vahvistavat luovuutta, havainnointikykyä ja visuaalista ajattelua. Teosten tarkastelu, omien töiden esittäminen ja yhteiset näyttelyt tukevat osallisuutta, monilukutaitoa ja kulttuurisen identiteetin rakentumista.

Tavoite	Toteutustapa	Toiminnan järjestäjä
Tutustutaan kirjastoon oppimisympäristönä sekä vahvistetaan tiedonhaun, monilukutaidon ja lukemisen taitoja toiminnallisilla menetelmin.	Lukuliikahdus-monilukutaitosuunnitelma 4. lk toiminnallinen kirjastosuunnistus/luokitusopetus ja verkkokirjastoon tutustuminen (Seppo-peli 4H- yhteistyössä)	Kirjasto ja 4H
Opitaan kokemaan ja tekemään visuaalista taidetta sekä tutustutaan paikalliseen taiteeseen ja taiteilijuuteen. Harjoitellaan omaa taiteellista ilmaisua ja teosten esittämistä yhteisessä näyttelyssä.	Joka 2. vuosi, 3. & 4. lk Kulttuuriaitan taidepajat Vierailu kirjaston taidenäyttelyssä ja luokkien oma näyttely kirjastolla Joka 2. vuosi 3. & 4. lk Pellervo Lukumies -kierros ja työpajat	Kulttuuripalvelut Kulttuuripalvelut ja kirjasto Kulttuuripalvelut
Saadaan taidekokemuksia	Lapsen oikeuksien viikon tapahtuma vuosittain (konsertti, teatteri tai muu esitys)	Kulttuuri-palvelut

PERUSOPETUKSEN KULTTUURIVAKKA 5.-6.-LK

Teema: Elokuva ja mediataide

5.-6.-luokkien kulttuurikasvatuksessa painottuvat opetussuunnitelman monilukutaidon, kulttuurisen osaamisen ja luovan ilmaisun vahvistamisen tavoitteet. Toiminnan kautta oppilaita ohjataan löytämään ja tulkitsemaan kirjoitettuja ja audiovisuaalisia kertomuksia sekä tuottamaan omia monimuotoisia sisältöjä kuvan, äänen ja liikkuvan kuvan keinoin. Elokuva- ja mediataide tarjoavat oppilaille välineitä oman kokemuksen ilmaisuun, yhteiseen tarinankerrontaan sekä suomalaisen ja kansainvälisen audiovisuaalisen kulttuurin kohtaamiseen. Samalla vahvistuvat oppilaiden kriittinen medialukutaito, vuorovaikutustaidot sekä kyky tarkastella mediaa osana omaa arkea, kulttuuria ja yhteiskuntaa.

Tavoite	Toteutustapa	Toiminnan järjestäjä
Kannustetaan oppilaita hyödyntämään kirjaston palveluja aktiivisesti sekä vahvistetaan valmiuksia löytää itseä kiinnostavaa luettavaa.	Lukuliikahdus-monilukutaitosuunnitelma 5. lk uutuuksien esittely, ohjaus ja neuvonta kirjaston käytössä	Kirjasto
Tutustutaan elokuva- ja mediataiteeseen taidepajojen ja elokuvanäytöksen kautta. Kehitetään taitoja audiovisuaalisen ilmaisun havainnointiin, tulkintaan ja tuottamiseen.	Joka 2. vuosi 5. & 6. lk - Kulttuurialan taidepajat elokuva- tai mediataideteemalla Joka 2. vuosi 5. & 6. lk - Elokuvanäytös nuorisotilalla ja elokuvaan liittyvä työpaja	Kulttuuripalvelut Kulttuuripalvelut ja nuorisopalvelut
Saadaan taidekokemuksia	Lapsen oikeuksien viikon tapahtuma vuosittain (konsertti, teatteri tai muu esitys).	Kulttuuri-palvelut

PERUSOPETUKSEN KULTTUURIVAKKA 7.-9.-LK

Teema: Esittävät taiteet

7.–9.-luokkien kulttuurikasvatuksessa painottuvat esittävän taiteen kokeminen, tulkinta ja oma ilmaisu. Perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti kulttuurikasvatussisällöt vahvistavat kulttuurista osaamista, vuorovaikutus- ja ilmaisutaitoja sekä monilukutaitoa. Sisällöt tukevat oppilaiden kasvua aktiivisiksi kulttuurin kokijoiksi, tulkitsijoiksi ja tekijöiksi. Oppilaita ohjataan tunnistamaan esittävän taiteen ilmaisukeinoja sekä kehittämään omaa ilmaisuaan musiikin, teatterin ja muiden esittävien taiteiden kautta. Taiteen kokeminen ja tekeminen tarjoavat mahdollisuuksia pohtia taiteen merkitystä kulttuurissa, yhteiskunnassa ja omassa elämässä.

Tavoite	Toteutustapa	Toiminnan järjestäjä
Vahvistetaan monilukutaitoa, tiedonhakutaitoja sekä kykyä tulkita ja tuottaa mediasisältöjä	Lukuliikahdus-monilukutaitosuunnitelma 7. lk toiminnallinen kirjastonkäytön kertaus (pakopeli) 8. lk Kulttuuraitan mediapaja	Kirjasto ja 4H Kulttuuripalvelut
Opitaan tunnistamaan esittävän taiteen ilmaisukeinoja, kehitetään omaa ilmaisua ja pohditaan taiteen merkitystä kulttuurissa ja omassa elämässä.	7. luokkalaiset: - Kulttuuraitan taidepaja (esim. musiikki, teatteri tms.) 8. luokkalaiset: - Taidetestaajat 9. luokkalaiset: - Kulttuuraitan taidepaja (esim. musiikki, teatteri tms.)	Kulttuuripalvelut Koulu + Taidetestaajat Kulttuuripalvelut
Saadaan taidekokemuksia	Vuosittain konsertti, teatteri tai muu esitys koululla toukokuussa.	Kulttuuri-palvelut

TOIVAKKA

Elämisen elementit.

